

ORTODOKSŲ (STAČIATIKIŲ) TIKYBOS BENDROJI PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos bendroji programa (toliau – Programa) apibrėžia Ortodoksų (stačiatikių) tikybos dalyko paskirtį, tikslą ir uždavinius, dalyko ugdomas kompetencijas, pasiekimų sritis ir pasiekimų raidą, dalyko mokymo(si) turinį, pasiekimų lygių požymius ir mokinių pasiekimų vertinimą.

2. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos mokomojo dalyko paskirtis supažindinti mokinius su Šventuoju Raštu, Ortodoksų (stačiatikių) bažnyčios mokymu, atverti asmeninio ryšio su Kristumi svarbą, ugdyti pasitikėjimą Dievu ir mokyti gerbti asmens religinį apsisprendimą.

3. Tikybos mokymas yra kristocentriškas, nukreiptas į asmenį, sukurtą pagal Dievo paveikslą ir Kristaus asmens įgalintą. Mokiniai, bendraudami ir bendradarbiaudami, pažindami savo asmens galias ir supantį pasaulį, formuojasi pasaulėžiūrą, gebėjimą veikti ir sąveikauti su kitais pasaulyje remdamiesi krikščioniškais principais.

4. Mokiniai skatinami kelti tikėjimo, ortodoksiško tapatumo, etinius, egzistencinius, socialinius, kultūrinius klausimus ir ieškoti atsakymų tikėjimo ir mokslo dialogo perspektyvoje, ieškoti Dievo ir žmogaus bendrystės raiškos visuomenėje.

5. Programoje išskirtos penkios pasiekimų sritys: Šventojo Rašto pažinimas, tikėjimo turinio pažinimas, Bažnyčia ir liturgija, asmens tobulėjimas ir visuomenė, žmogus ir pasaulis. Šios pasiekimų sritys yra bendros visoms klasėms nuo 1 iki IV gimnazijos klasės. Kiekvienam koncentrui numatyti konkretūs kiekvienos srities pasiekimai, suformuluoti atsižvelgiant į vaiko raidos ypatumus ir įgytą patirtį. Tikimasi, kad jie bus pasiekti baigiant ugdymo koncentrą. Pasiekimų sričių apimtys paskirstytos tolygiai. Programoje aprašyti mokinių pasiekimai suprantami kaip žinių ir supratimo, gebėjimų ir nuostatų visuma. Kiekvienos pasiekimų srities pasiekimų raida atskleidžiama šešiuose ugdymo centruose (1–2 klasės, 3–4 klasės, 5–6 klasės, 7–8 klasės, 9–10 ir I–II gimnazijos klasės ir III–IV gimnazijos klasės). Programoje pateikiami skirtingiems mokinių amžiaus tarpsniams numatyti pasiekimai – mokymosi rezultatai. Mokymo(si) turinys nusako kontekstus, kuriuose ugdomi mokinių pasiekimai, ir mokymo(si) kontekstų pasirinkimo galimybes laipsniškam žinių ir supratimo įgijimui, gebėjimų ir vertybinių nuostatų ugdymui. Pasiekimai aprašomi keturiais pasiekimų lygiais: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3) ir aukštesnysis (4). Kiekvienas pasiekimo lygio požymis nurodo mokinio rodomus rezultatus. Aprašomos svarbiausios į(si)vertinimui reikšmingos įgytos žinios ir supratimas, išugdyti gebėjimai ir vertybinės nuostatos.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos dalyko tikslas – remiantis Šventuoju Raštu ir Ortodoksų (stačiatikių) bažnyčios mokymu, sudaryti galimybes mokyti(s) tikėjimo tiesų, ugdyti(s) bendruomeniškumą ir moralines nuostatas, padedančias interpretuoti ir spręsti gyvenimo klausimus tikėjimo perspektyvoje, siekiant asmenybės ūgties ir tikėjimo brandos.

7. Pradinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

7.1. suvokia save kaip Dievo kūrinį, o pasaulį ir kitus žmones – kaip Dievo dovaną;

7.2. atpažįsta Dievo apreiškimą Šventajame Rašte, Kristaus šeimą – Bažnyčią, jos gyvenimą ir šventimą;

7.3. perima krikščioniškasias vertybes ir jomis grindžia santykį su Dievu, kitais, savimi, aplinka.

8. Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

8.1. gilina krikščioniškasias vertybines nuostatas ir taiko sprenddami šiandienos problemas, atsiliėpdami į kultūrinius ir moralinius iššūkius;

8.2. ugdosi gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti, atvirumą gyvenimo kaitai, savo vertės pajautimą ir norą tobulėti;

8.3. susipažįsta su Ortodoksų bažnyčios tikėjimo doktrinomis, Bažnyčios kultūriniu ir istoriniu paveldu;

8.4. ugdosi krikščioniškasias vertybes gerbdami įvairių pažiūrų žmones.

9. Vidurinio ugdymo uždaviniai. Siekdami tikslo mokiniai:

9.1. mokosi analizuoti ir išreikšti egzistencinę žmogaus patirtį, kelti klausimus ir ieškoti atsakymų gilindamiesi į gyvenimo prasmės paieškas, vertinti šiuos klausimus apmąstydami filosofijos, religijos, mokslo, kultūros ir dabarties visuomenės patirtį, apibendrindami įžvalgas krikščionybės požiūriu;

9.2. susipažįsta su monoteistinių religijų mokymu, nagrinėja šventraščius, religinės patirties simbolius, analizuoja kultūros ir religijos sąsajas bei skiria tiesos lygmenis moksle (tikslumas), etikoje (nuoširdumas), religijoje (egzistencinė tikrovė);

9.3. mokosi suprasti ir išreikšti savo jausmus ir mintis, vertinti kito žmogaus pažiūras bei patirtį, veikti kartu siekiant bendro gėrio, nagrinėti ir vertinti šeimos, visuomenės, religijų pasaulėžiūras ir gerbti žmonių skirtingumus;

9.4. ugdosi kritinį mąstymą, gebėjimą aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, atsiliepiant į aktualiausias mūsų dienų moralės bei socialinio gyvenimo problemas;

9.5. suvokia krikščionių tikėjimą kaip žmogaus orumo šaltinį ir geba egzistenciškai apsispręsti priimdami pasaulimą profesijai, pagrįsti savo krikščioniškąją poziciją, įsisąmoninti savo reakcijas, žodžius ir veiklą.

III SKYRIUS KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

10. Įgyvendinant Programą ugdomos šios kompetencijos: pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė, komunikavimo, skaitmeninė. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą.

11. Pažinimo kompetencija. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos žinios grindžiamos teologijos metodologija. Gamtos mokslų formuojamas pasaulėvaizdis yra papildomas filosofiniu-teologiniu pažinimu, dalykui būdingomis žiniomis ir iš to kylančiais gebėjimais, pamokose susipažįstama su žmonijos kultūrine patirtimi. Mokiniai susipažįsta su Šventuoju Raštu, tikėjimo turiniu, Ortodoksų (stačiatikių) bažnyčios mokymu šių dienų moralės ir socialinio gyvenimo klausimais, aptaria kitas religijas, kai kurias filosofines idėjas. Mokiniai, vertindami ir pagrįsdami savo santykį su krikščioniškąja pasaulėžiūra, Dievu ir pasauliu, ugdosi kritinį mąstymą, skatinami reflektuoti savo mokymąsi, kelti naujus klausimus ir konstruoti filosofinį-teologinį pažinimą.

12. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos pamokose mokiniai skatinami pasitikėti savo jėgomis, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir įsivertinti savo bei visuomenės poelgių pasekmes, analizuoti asmeninius ir visuomenės sprendimus, ugdyti socialinį atsakingumą, moralines nuostatas. Mokiniai skatinami tyrinėti savo vidaus pasaulį, išgyventi savąsias tikėjimo patirtis ir dalyvauti dalijantis jomis su kitais, įsiklausyti į sąžinės balsą, sieti tikėjimo ir doros dalykus su kasdieniu gyvenimu. Giliau pažindami save ir aplinką ugdosi savimone, savitvardą ir atsakomybę, rūpindamiesi fizine, protine, emocine, socialine bei dvasine sveikata. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos pamokose mokiniai ugdosi bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, pagarbą ir empatiją, kuriant teigiamus tarpusavio santykius.

13. Kūrybiškumo kompetencija. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos pamokose mokiniai tyrinėja krikščionišką kultūros paveldą. Dalyvaudami šeimos, klasės, mokyklos, vietos bendruomenės, Bažnyčios veikloje, mokiniai identifikuoja kūrybines galimybes, generuoja idėjas ir problemų sprendimus etikos, moralės, liturgijos ir kitose pažinimo srityse. Mokiniai mokomi vertinti iškeltas idėjas remiantis Ortodoksų (stačiatikių) bažnyčios mokymu, argumentuoti savo pasirinkimus, numatyti, kas ir kaip įgyvendins idėjas, kokie galimi iškeltų idėjų išraiškos būdai, kokios informacijos, išteklių ir laiko reikės joms įgyvendinti. Skatinami priimti atsakomybę už savo iškeltas idėjas, remdamiesi krikščioniška morale, konstruktyviai vertinti su jų įgyvendinimu susijusią veiklą, iškilusius sunkumus ir pasiektą rezultatą.

14. Pilietiškumo kompetencija. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos pamokose stebėdami ir tyrinėdami žmonių gyvenimą bendruomenėje, mokiniai mokosi suprasti demokratinės visuomenės ir valstybės prigimtį, jos pagrindinius gyvavimo principus ir vertybes (žmogaus teisės ir laisvės, teisingumas, solidarumas, subsidarumas, lygybė, aktyvus pilietinis dalyvavimas, atsakomybė ir kt.). Nagrinėja pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms, klimato kaitos problemas, pilietiniam ir krikščioniškam tapatumui kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes, pilietinės atsakomybės už bendruomenę, šalį, pasaulį klausimus. Dalyvavimas tikėjimo bendruomenėje yra siejamas su socialiniu aktyvumu ir bendruomeniškumu.

15. Kultūrinė kompetencija. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos pamokose ugdomas kultūrinis sąmoningumas, grindžiamas krikščioniška Lietuvos, Europos ir pasaulio kultūros tradicija. Ugdomas krikščioniško vaizduojamojo meno ir muzikos estetiškas pažinimas ir skonis, skatinamas meninės raiškos aktyvumas. Mokiniai vertina ir kūrybiškai interpretuoja krikščionišką kultūros paveldą. Mokiniai, susipažindami su kitomis religijomis, ugdomi supratingumą ir tarpkultūrinio dialogo įgūdžius, lygindami ir apibendrindami kultūrinės raiškos patirtis pritaiko kultūrinės žinias asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime. Mokiniai, remdamiesi Ortodoksų (stačiatikių) Bažnyčios mokymu, lygina, apibendrina, kritiškai vertina aktualiausius kultūros reiškinius: vertybes, idėjas, įsitikinimus, papročius, ženklus bei simbolius, elgsenas, komunikacijos formas, istorines interpretacijas, kultūrinius pasiekimus.

16. Komunikavimo kompetencija. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos pamokose mokinys supranta įvairiomis formomis perteikiamą religinę ir etinę (moralinę) žinią, ją kritiškai vertina, interpretuoja ir įsitraukia į komunikavimo diskursą, kurį sieja su asmeninio gyvenimo, tikėjimo, mokymo(si), viešosios ir profesinės veiklos sritimis. Pamokose naudojamos kalbinės ir vizualiosios raiškos priemonės. Mokiniams sudaromos sąlygos kurti, interpretuoti, argumentuoti ir perduoti teologines-filosofines žinias, nupasakoti ar aprašyti asmeninius, socialinius, religinius reiškinius, vertybes ir sąvokas, rasti informaciją įvairiuose informaciniuose šaltiniuose, skirti objektyvią informaciją nuo subjektyvios, etišškai naudotis socialine medija, parengti pristatymus, vartoti verbalines ir neverbalines raiškos priemones ir formas.

17. Skaitmeninė kompetencija. Mokiniai sprendžia etikos ir moralės problemas su daugeliu sąveikaujančių veiksnių, susijusių su skaitmeninio turinio kūrimu ir perdavimu, siūlo naujų idėjų ir tobulesnių bendravimo ir bendradarbiavimo procesų naudojant skaitmenines technologijas Bažnyčios gyvenime. Ortodoksų (stačiatikių) tikybos pamokose mokiniai siekia išsiugdyti gebėjimą kritiškai vertinti skaitmeninėje erdvėje renkamą informaciją. Naudodami skaitmenines technologijas mokiniai paaikšina įvairius būdus, kaip išvengti pavojaus ir grėsmių dvasinei, fizinei ir psichinei sveikatai. Pamokose mokiniai mokomi pažinti ir įvaldyti skaitmenines technologijas, analizuoti skaitmeninių produktų poveikį klimatui ir aplinkai, vadovautis etikos normomis, sumaniai ir atsakingai naudotis skaitmenine aplinka mokantis, dirbant ir dalyvaujant visuomenės ir Bažnyčios gyvenime. Mokiniai naudojami skaitmeniniais Bažnyčios dokumentais, Biblija, ieško atsakymų į aktualius klausimus.

IV SKYRIUS PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

18. Programoje pasiekimų sritys žymimos raide (pavyzdžiui, A, B), o raide ir skaičiumi (pavyzdžiui, A1, A2) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas.

19. Šventojo Rašto pažinimas (A). Tyrinėdami Biblijos kanoną, skaitydami Bibliją ir nagrinėdami jos pasakojimą susipažįsta su Dievo apreiškimo šaltiniu, ugdomi biblinį raštingumą, atskleidžia Biblijos istorinį, kultūrinį paveldą. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

19.1. Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas (A1);

19.2. Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas (A2).

20. Tikėjimo turinio pažinimas (B). Susipažįsta su Ortodoksų (stačiatikių) Bažnyčios mokomu tikėjimo turiniu. Atskleidžia Dieviškojo Apreiškimo svarbiausias tiesas, susipažįsta su Kristumi. Atpažįsta asmens atsaką į Dievo kvietimą santykiui ir randa tikėjimo sąsajas su asmenine patirtimi bei bendruomenės gyvenimu. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

20.1. Jėzaus atpirkimo misijos sampratos išplėtojimas (B1);

20.2. Dievo slėpinių ir apreiškimų žmogui paaiškinimas (B2);

20.3. gyvenimo klausimų tikėjimo požiūriu pagrindimas (B3);

20.4. bendravimo ir santarvės raiškos aptarimas (B4).

21. Bažnyčia ir liturgija (C). Susipažįsta su Bažnyčia, analizuoja tikėjimo prasmę ir jo šventimą asmens ir bendruomenės gyvenime. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimas – atsiliepimas į Bažnyčios kvietimą (C1).

22. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D). Analizuodami žmogaus santykio su Dievu prasmę yra skatinami dvasinei ūgčiai visuomenės gyvenime. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimas – gyvenimo Kristuje būdų pasirinkimas (D1).

23. Žmogus ir pasaulis (E). Bažnyčios mokymo perspektyvoje analizuoja asmens ir bendruomenės moralės, etikos, socialinius klausimus, ugdomi pagarbą asmeniui ir aplinkai, kritinį mąstymą priimant sprendimus, plėtoja kultūrų dialogą. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimas – bažnyčios mokymo analizė (E1).

24. Mokinių pasiekimų raida aprašoma pagal pasiekimų sritis, pateikiant mokinių pagrindinio lygio pasiekimus kas dvejus metus. Lentelėje raide (pavyzdžiui, A) žymima pasiekimų sritis, raide ir pirmu skaičiumi (pavyzdžiui, A1) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas, o antru skaičiumi (3) – pagrindinis pasiekimų lygis.

2 Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)						
Biblijos pasakojimo klausymas ir pažinimas (A1).	Skirdamas Dievo kūrinius nuo žmogaus kūrinių, suvokia gyvybės augimą ir kaitą, Dievo globą kūriniui (A1.3).	Apibūdina Biblijos užrašymo būdus ir paaiškina panašumus ir skirtumus (A1.3).	Atpažįsta Biblijos teksto žanrą, pasakotoją, apibūdina kontekstą (A1.3).	Pasirinktuose Biblijos tekstuose atpažįsta esančią istorinę konteksto kalbą (A1.3).	Įvardija ir paaiškina pagrindinius Šventojo Rašto vaidmenis Bažnyčioje ir moksle (A1.3).	Nusako Dekalogo šiuolaikiškumą. Svarsto pranašų paskirtį ir Dievo veikimą šiandien (A1.3).
Šventojo rašto skaitymas ir suvokimas (A2).	Perskaito ir kūrybiškai pristato biblinį tekstą. Pasakoja kelias Šventojo Rašto istorijas (A2.3).	Paaiškina, kaip nurodytas Evangelijos pasakojimas siejasi su gyvenimu (A2.3).	Paaiškina, kuo Biblijos kultūrinis paveldas yra svarbus. Biblijoje randa pamokančius pavyzdžius ir juos paaiškina (A2.3).	Biblinius pasakojimus gretina su Biblijos chronologine juosta. Bibliniuose tekstuose atpažįsta simbolinę kalbą (A2.3).	Lygina ir vertina palyginimų biblinės kultūros kontekstą ir prasmę šiandienos fone (A2.3).	Analizuoja Senojo Testamento pasakojimus apie moralines žmonių problemas ir išryškina sankirtų aktualumą. Šventojo Rašto ir Bažnyčios mokymą apie pašaukimus, talentus bei dovanas pritaiko sau (A2.3).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)						
Jėzaus atpirkimo misijos sampratos išplėtojimas (B1).	Paaiškina tikrąją Kalėdų šventės ir susitikimo su Jėzumi prasmę. Paaiškina velykinių	Išskiria Jėzaus žmogiškumo ir dieviškumo bruožus (B1.3).	Remdamasis istoriniais šaltiniais ir Evangelija Jėzų pristato kaip istorinį Asmenį. Paaiškina	Atsakymus į Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus sieja su asmeniniu gyvenimu (B1.3).	Biblijos tekste atpažįsta kontekstus, liudijančius Jėzaus misiją (B1.3).	Atpažįsta ir gerbia Bažnyčios skelbiamą tikėjimą. Laiko Jėzų asmeniniu pavyzdžiu (B1.3).

2 Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
	simbolių reikšmę (B1.3).		sąvokas: Išganymas, Atpirkimas (B1.3).			
Dievo slėpinių ir apreiškimų žmogui paaiškinimas (B2).	Apibūdina, kas yra Dievas Kūrėjas (B2.3).	Apibrėžia, koks yra visatos tikslas. Padaro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą (B2.3).	Apibūdina, koks yra kūrybos proceso tikslas. Samprotauja, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą (B2.3).	Analizuoja, kaip Šventosios Dvasios dovanos ir vaisiai keičia žmogaus gyvenimą, pateikia pavyzdžių (B2.3).	Apibūdina teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija (B2.3).	Kelia sau įprasminimo klausimus ieškodamas autentiško santykio su Dievu (B2.3).
Gyvenimo klausimų pagrindimas tikėjimo požiūriu (B3).	Supranta ir pasako, kad tikėjimas ir protas leidžia giliau pažinti Dievo sukurtą pasaulį (ir angelus) ir patį Dievą (B3.3).	Palygina, kuo skiriasi tikėjimas ir pažinimas (žinojimas) (B3.3).	Nurodo draugystės su Dievu būdus (B3.3).	Išskiria šventųjų ir tikėjimo herojų pavyzdžius (B3.3).	Analizuoja ir komentuoja krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje (B3.3).	Atpažįsta save kaip asmenį, bendraujantį su Dievu. Geba įvardyti ir apibūdinti Jėzų kaip Mesiją (B3.3).
Bendravimo ir santarvės raiškos aptarimas (B4).	Pagarbiai bendrauja su visais klasės draugais, apibūdina savo ir kitų žmonių teigiamas savybes (B4.3).	Paaishkina sąvoką „Dievo Apvaizdai“, pateikia pavyzdžių, kaip jie gali rūpintis kitais kasdienybėje (B4.3).	Tyrinėja monoteistines ir politeistines religijas ir paaishkina jų skirtumus ir panašumus (B4.3).	Paaishkina žodį konfesija. Apibūdina kelias krikščioniškas bažnyčias, jų istorinį atsiradimą (B4.3).	Paaishkina tarpreliginio dialogo raidos etapus ir pateikia bendruomenių kultūrinio dialogo pavyzdžių (B4.3).	Analizuoja krikščionybės santykį su nihilizmu, ateizmu, naujuoju religingumu. Aptaria Europos krikščioniškąsias šaknis ir paveldą (B4.3).

3. Bažnyčia ir liturgija (C)

2 Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
Atsiliepiamas į Bažnyčios kvietimą (C1).	Įvardija, kad ir Bažnyčia yra bendruomenė. Skiria sąvokas „Bažnyčia“ ir „bažnyčia“ (C1.3).	Išvardija būdus, kaip gali aktyviau dalyvauti liturgijoje. Paaiškina svarbiausius liturgijos momentus (C1.3).	Apibūdina svarbiausius liturginius laikotarpius ir šventes (C1.3).	Paaiškina tikėjimo šventimą, atpažįsta liturgijos gestus ir pamaldumo raišką. Apibūdina, kokiomis sąlygomis ir kas gali priimti sakramentus, kokios per juos gaunamos malonės (C1.3).	Paaiškina, kad krikščionis turi daug galimybių aktyviai įsitraukti į liturgiją ir ją praturtinti savo gabumais. Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius ir gaunamas malones (C1.3).	Nusako Bažnyčios maldos ypatybes, paaiškina Šventųjų bendravimą (C1.3).
4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D)						
Gyvenimo Kristuje būdų pasirinkimas (D1).	Papasakoja vieno šventojo gyvenimą ir paaiškina, kodėl jis vadinamas Dievo draugu (D1.3).	Paaiškina, kuo krikščionys ortodoksai skiriasi nuo kitų religijų išpažinėjų (D1.3).	Remdamasis Dekalogu svarsto asmeninius veiksmus (D1.3).	Paaiškina sakramentinio gyvenimo ir gailestingumo darbų reikšmingumą (D1.3).	Analizuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę ir neigiamą poveikį maldos gyvenimui. Analizuoja ir įsivertina Dievo dovanotus talentus planuodamas savo profesinę karjerą (D1.3).	Geba suprasti nenykstančių vertybių reikšmę. Apibūdina Ortodoksų bažnyčios santykį su kitais krikščionimis (D1.3).

2 Pasiekimas	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III–IV gimnazijos klasės
5. Žmogus ir pasaulis (E)						
Bažnyčios mokymo analizė (E1).	Žino, kad gyvybė yra šventa ir neliečiama Dievo dovana. Atpažįsta ir paaiškina, kaip Dievas patikėjo žmogui rūpintis Jo sukurtu pasauliu (E1.3).	Nurodo netinkamo elgesio gamtoje ir su gyvūnais, pasekmes žmogui. Apibūdina būdus, kaip elgdamiesi saugo gamtą, augalus ir gyvūnus (E1.3).	Išvardija tikrosios laimės šaltinius, paaiškina fizinės ir dvasinės sveikatos reikšmę, dalyvaujant Dievo plane. Analizuoja gailestingumo pavyzdžius šventųjų gyvenimuose ir asmeninėje patirtyje (E1.3).	Paaškina socialinio Bažnyčios mokymo principus. Apibūdina savanorystės bruožus. Nusako ir analizuoja tikėjimo ryšį su ekologiniu atsivertimu (E1.3).	Paaškina veiksmo moralumo kriterijus, mažesnio blogio ir dvigubos pasekmės principus. Nusako ir pavyzdžiais paaiškina Bažnyčios socialinio mokymo esmę ir principus, susieja juos su Jėzaus mokymu ir pavyzdžiu (E1.3).	Nagrinėja šiuolaikinės visuomenės ir Bažnyčios santykius. Analizuoja jaunimo požiūrį į Bažnyčią; kas daro poveikį pasaulėjautai ir pasaulėvaizdžiui ir kaip jie keičiasi. Apmąsto, kas žmoguje pastovu, o kas kinta apsisprendžiant būti kilniu žmogumi (E1.3).

V SKYRIUS MOKYMO(SI) TURINYS

25. Mokymo(si) turinys. 1 klasė.

25.1. Šventojo Rašto pažinimas.

25.1.1. Dievas – pasaulio kūrėjas ir globėjas. Susitikti su Tuo, kuris mane kviečia. Kaip ir kodėl atsirado pasaulis?

25.1.2. Šventasis Raštas – ypatinga knyga. Kas yra Šventasis Raštas? Per Šventąjį Raštą pažįstu savo Dievą. Kodėl ir kaip Dievas kreipiasi į žmogų?

25.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

25.2.1. Susitikimas su Jėzumi. Iš kur sužinau apie Jėzaus gyvenimą? (Apsireiškimas Marijai, Rytų išminčiai, Jėzaus vaikystė, stebuklai, pagalba žmonėms, malda, kančia, Prisikėlimas).

25.2.2. Dievo slėpiniai pasaulyje. Ar viską apie Dievą galėtume lengvai paaiškinti ir įsivaizduoti?

25.2.3. Augti yra džiugu. Kaip aš išreiškiu džiaugsmą ir dėkingumą Kūrėjui? Visi esame apdovanoti: turime kūną ir sielą, protą ir valią.

25.2.4. Būti su kitais ir tarp kitų. Mokosi bendrauti su kitais ir su Jėzumi. Džiugu susitikti su Jėzumi: Jis mus daro geresnius, malonesnius, draugiškesnius. Kas lengviau – klausytis ar pačiam kalbėti?

25.3. Bažnyčia ir liturgija.

25.3.1. Bažnyčios kalendorius. Kas yra bažnyčia, o kas Bažnyčia? Kaip aš pasisveikinu su Dievu? Kokias žinau didžiausias Bažnyčios šventes? Ką švenčiame per Kalėdas? Šv. Velykos – pati didžiausia šventė. Kodėl?

25.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

25.4.1. Bažnyčia ir visuomenė. Kokį bendravimą vadiname gražiu ir kodėl? Gera, kai esu mandagus ir broliškas. Koks yra tikras draugas? Kaip susirasti draugų? Draugystė krikščionių bendruomenėje, Bažnyčioje.

25.5. Žmogus ir pasaulis.

25.5.1. Žmogus pasaulyje, pasaulis žmogui. Kas yra gyvybės Davėjas ir Palaikytojas? Visa, kas gyva, auga ir kinta. O kaip keičiuosi aš? Kodėl ir kaip saugome savo ir kitų gyvybę? Sveikata yra trapi dovana. Kaip keičiuosi aš? Kodėl ir kaip saugome savo ir kitų gyvybę?

26. Mokymo(si) turinys. 2 klasė.

26.1. Šventojo Rašto pažinimas.

26.1.1. Dievas yra mylintis Kūrėjas. Kokius jo kūrinius žinome, kodėl jais džiaugiamės? Kaip ir kuo dėkojame Dievui už mums dovanotą pasaulį? Šventųjų gyvenimo pavyzdžiai.

26.1.2. Samuelio istorija. Kaip galime atsiliiepti į Dievo kvietimą?

26.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

26.2.1. Jėzaus bičiulystė. Jėzus nori, kad būčiau Jo bičiulis – kaip galėčiau į tai atsiliiepti?

26.2.2. Dievas–Asmuo. Dievas yra Asmuo, kaip ir aš, tačiau yra slėpinys, kurio negaliu suvokti. Aš galiu su Juo bendrauti, Jį pasikviesti.

26.2.3. Esame skirtingi. Nusako, kuo esame Dievo ypatingai apdovanoti. Kuo esu ypatingas, kuo skiriuosi nuo kitų? Kaip galiu išreikšti dėkingumą už tai, kad esu apdovanotas?

26.2.4. Sąžinė – Dievo balsas ir brangi Jo dovana. Kažkas mūsų viduje padeda nuspręsti – kas tai galėtų būti? Kodėl žmonės tariasi dėl įvairių dalykų, susitaria žodžiu, rašo sutartis, kuria taisykles bei įsakymus? Kas padeda, o kas trukdo laikytis susitarimų? Mozės istorija. Nepaisydami Dievo įsakymų negalime gyventi – kodėl?

26.3. Bažnyčia ir liturgija.

26.3.1. Sekmadienis – ypatingoji diena. Kodėl? Esu kviečiamas švęsti ir aš, nejaugi atsisakyti?

26.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

26.4.1. Draugystės pavyzdžiai iš Šventųjų gyvenimo istorijų. Kas žmones suartina? Mano šeima ir kitos šeimos. Kas sieja žmones šeimoje? Šventinės tradicijos.

26.5. Žmogus ir pasaulis.

26.5.1. Sveikata yra trapi dovana. Kaip keičiuosi aš? Kodėl ir kaip saugome savo ir kitų gyvybę?

27. Mokymo(si) turinys. 3 klasė.

27.1. Šventojo Rašto pažinimas.

27.1.1. Naujasis Testamentas – Šventojo Rašto dalis. Naujasis Testamentas – Geroji Naujiena mums. Evangelija ir evangelistai – ką šie žodžiai reiškia? Kokia yra Geroji Naujiena? Naujajame Testamente ieškau gerų žinių apie Dievo karalystę ir kaip galiu prisidėti ją kuriant.

27.1.2. Šventasis Raštas – ypatinga knyga. Kas parašė Šventąjį Raštą? Kodėl Šventąjį Raštą vadiname Knygų knyga?

27.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

27.2.1. Šventieji – Dievo draugai. Dievas mus nuolat kalbina ir kviečia. Kodėl? Abraomo istorija. Izaoko ir Jokūbo istorijos.

27.2.2. Velykų paslaptis žmogui. Viešpats mus lydi: žmogus ieško džiaugsmo. Geroji Jėzaus Naujiena (Amžinasis gyvenimas). Norime būti laimingi (krikščionio gyvenimas).

27.2.3. Žinojimas ir tikėjimas. Kuo esu ypatingas ir vertingas? Ar esu vertingesnis už kitus ir kodėl?

27.2.4. Kaip gyvena Dievo vaikai. Dievas – visų Tėvas, Jis pažįsta ir myli kiekvieną. Koks yra mano bendravimas su kitais žmonėmis?

27.3. Bažnyčia ir liturgija.

27.3.1. Liturginiai simboliai. Kas yra simbolis? Kokie yra religiniai ženklai ir simboliai? Kuo krikščionims svarbūs šviesos, duonos, kryžiaus ženklai?

27.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

27.4.1. Pažintis su kitomis religijomis. Dauguma žmonių tiki į Dievą, tačiau ne visi vienodai. Kodėl? Ką žinau apie kitas religijas? Kuo nuo kitų religijų skiriasi ortodoksų tikėjimas?

27.5. Žmogus ir pasaulis.

27.5.1. Krikščionio gyvenimas pasaulyje. Kas gali pakenkti mano kūnui ir sielai? Kūrėjas nori, kad būtume sveiki ir laimingi. Kodėl ir kaip saugome bei stipriname kūno sveikatą?

28. Mokymo(si) turinys. 4 klasė.

28.1. Šventojo Rašto pažinimas.

28.1.1. Žodžio liturgija Bažnyčios šventime. Kaip žodžio liturgija mums padeda suprasti švenčių prasmę.

28.1.2. Dievas kalba man per Šventąjį Raštą. Mokausi pažinti Šventąjį Raštą, jį skaityti, jo klausytis ir suvokti, ką Dievas man kalba.

28.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

28.2.1. Dievas dažniausiai veikia per žmones. Kaip mes tai patiriame? Šventieji moko mylėti: meilės pavyzdžiai Šventųjų gyvenimuose; Mergelė Marija. Šventieji mus lydi: šventųjų bendravimas.

28.2.2. Laikinieji ir amžinieji dalykai. Esu kviečiamas rinktis tai, kas amžina, ir nenusiminti dėl to, kas laikina. Kuo galiu prisidėti, kad ateitų Dievo karalystė?

28.2.3. Dievo man dovanotosios būdo savybės. Kokios mano būdo savybės ir kaip jomis naudojuosi? Kaip tikėjimas praturtina mano gyvenimą?

28.2.4. Mano bendraamžiai ir aš. Kaip aš priimu tai, ką sako kiti? Aukso taisyklė – kodėl ji „auksinė“? Gal verta ją išbandyti – čia ir dabar?

28.3. Bažnyčia ir liturgija.

28.3.1. Liturginės spalvos. Liturginio kalendoriaus spalvos, simboliai – ką jie atskleidžia?

28.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

28.4.1. Krikščionys. Kuo tiki visi krikščionys? Kuo jiems svarbus Jėzus Kristus? Jėzus ir aš: ką Kristus reiškia man?

28.5. Žmogus ir pasaulis.

28.5.1. Sielos sveikata. Kaip galiu puoselėti ir stiprinti sielos sveikatą?

29. Mokymo(si) turinys. 5 klasė.

29.1. Šventojo Rašto pažinimas.

29.1.1. Šventasis Raštas – gyvenimo knyga kiekvienam. Šventojo Rašto kilmė, autorystė, keli jo žanrai. Mano mėgstama Biblijos ištrauka. Kodėl sakoma, kad Šventasis Raštas yra visų laikų žmonių Knyga?

29.1.2. Dievas kreipiasi į kiekvieną. Kodėl turėčiau skaityti Šventąjį Raštą? Kas man gali padėti šią Knygą suprasti? Kodėl ir kaip Dievas kalbina žmogų? Kodėl Abraomo, Mozės, Dovydo istorijos svarbios šiandien? Kodėl Dievas išrinko vieną tautą?

29.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

29.2.1. Santykis tarp Dievo ir žmogaus. Ką istorijos mokslas žino apie Jėzų? Ką apie Jėzų evangelistai papasakoja daugiau už istorikus? Kaip Jėzus save pristato Evangelijoje? Kaip susiję tikėjimas ir pasitikėjimas? Kokie tikėjimo klausimai man aktualūs, neaiškūs?

29.2.2. Dievas leidžia pažinti laimę. Kas yra laimė? Įvairios laimės sampratos. Kokius kelius į laimę gali pasiūlyti krikščionių tikėjimas ir Šventasis Raštas (palaiminimai, teisingumas, taika, ramybė, išlaisvinimas)?

29.2.3. Gyvybės slėpiniai. Gyvybės dovana, jos trapumas. Kam už ją turėčiau dėkoti? Dėkingumas ir atsakomybė – dovanas dera saugoti ir branginti. Kodėl tikėjimas, Bažnyčia, Dievas neišsprendžia ligos, mirties keliamų problemų?

29.2.4. Draugystės spalvos Šventajame Rašte ir mano gyvenime. Kai nuomonės nesutampa, neretai susipykstame. Kas yra diskusija? Kaip ginčiuose gali rasti tiesą? Draugystė, atvirumas, pasiaukojimas Šventajame Rašte: esu sukurtas draugystei su Dievu ir žmonėmis. Kam aš galiu patikėti ir kam patikiu savo mintis, jausmus, patirtis? Būti kartu – tai įsipareigojimas kitam. Draugystės principai. Draugystė ir religinis tikėjimas. Ką žinau apie slavų ir lietuvių kilmę, senovės tikėjimą, mūsų tautos tradicijas? Ką reiškia žodžiai „krikščionis“, „katalikas“, „ortodoksas“? Kokiai religinei bendruomenei priklausau?

29.3. Bažnyčia ir liturgija.

29.3.1. Su Kristumi kasdienybėje ir per šventes. Kuo skiriasi šiokiadieniai ir šventės? Šventumo ir šventimo sampratos. Apaštalų darbai apie pirmųjų krikščionių šventimą. Sekmadienio kilmė ir prasmė. Kokie yra mano, mūsų sekmadieniai? Kodėl ir kaip Bažnyčios apeigose skaitomas Šventasis Raštas?

29.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

29.4.1. Einu kartu su Dievu. Kodėl Dievui svarbūs mano santykiai su kitais? Ką reiškia bendrauti atsakingai? Ką reiškia Šventojo Rašto žodžiai „artimas“, „artimo meilė“. Gerojo samariečio pavyzdys. Kas padeda gerbti save ir kitus?

29.5. Žmogus ir pasaulis.

29.5.1. Rizikingas elgesys. Ar visi turime sąžinę? Kaip ją atpažinti ir ką ji pataria? Nuodėmė – klaida ar kas nors daugiau? Kaip galėčiau kontroliuoti savo žodžius, veiksmus, elgesį ir numatyti jų pasekmes? Susitaikymo su savimi, kitais ir Dievu svarba.

30. Mokymo(si) turinys. 6 klasė.

30.1. Šventojo Rašto pažinimas.

30.1.1. Biblija knygų Knyga. Kaip žmonės atsiliepdavo Dievui Senajame Testamente? Kaip žmogus atsiliepia Dievui šiandien? Kas yra Evangelija?

30.1.2. Jėzus pristato save. Kaip ir su kuo Jėzus bendravo? Apaštalų pašaukimas. Ar Jėzus mane kvieštų apaštalauti? Kodėl? Jėzaus santykių su žmonėmis ypatumai evangeliniuose pasakojimuose.

30.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

30.2.1. Šventosios Trejybės slėpinys. Kaip Jėzus gali būti ir Dievas, ir žmogus tuo pačiu metu? Kokia Jėzaus misija žemėje? Ar įmanoma žmogaus protu atskleisti, kas yra Dievas Trejybė?

30.2.2. Dievo meilės žodžiai. Žmogiškumas: pareiga ir teisė mylėti: kiekvienas trokšta meilės; šeima – meilės namai. Esu ne vienas – esu nevienišas gyvenime ir tikėjime. Einu kartu su Dievu: Jėzus pasilieka tarp mūsų sakramentuose; mano unikalumas išlieka: tikiu Amžinąjį gyvenimą.

30.2.3. Krikščionio ekologinė etika. Dievas sukūrė nuostabią gamtą ir patikėjo ją mums globoti. Iš kur kyla ekologinės grėsmės? Kaip jas įveikti? Ar tikrai negaliu nieko pakeisti? Ką galiu daryti, kad neterščiau aplinkos ir saugčiau tai, kas sukurta? Mūsų atsakomybė už aplinką ir gamtą.

30.2.4. Pasaulyje esu ne vienas. Kaip išmokti mandagiai diskutuoti? Susitarimai ir žodžio laikymosi svarba. Kam skirti Dievo, Bažnyčios įsakymai? Ar jie aktualūs mūsų laikais? Suaugusieji ir aš: kuo esame panašūs, kuo skiriamės? Kodėl kartais nesutariame su vyresniaisiais? Kaip skirtingos kartos gali praturtinti vienos kitas? Vaiko teisės – tai ir pareigos. Suaugusiųjų teisės ir atsakomybė. Ką reiškia artimo meilė? Galiu melstis už kitus. Kodėl žmonės skirtingai garbina Dievą? Kokios yra didžiausios pasaulio religijos, kokie jų simboliai, šventovės, šventės, šventraščiai, šventikai? Rytų religijos ir krikščionybė. Kas vienija įvairių religijų žmones?

30.3. Bažnyčia ir liturgija.

30.3.1. Bažnyčios bendruomenėje. Kokias krikščioniškas vertybes galėčiau išvardyti? Ko mane moko Lietuvos Ortodoksų bažnyčia? Ar įmanoma tai įgyvendinti? Koks būtų pasaulis, jei visi paisytų Dekalogo? Kodėl vertėtų to siekti? Bažnyčia turi gyvų pavyzdžių, kad įmanoma tai padaryti.

30.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

30.4.1. Žmogaus socialinė gerovė. Mano būdas: kokias kitų ir savo paties charakterio savybes vertinu? Kaip jas ugdyti? Kuo man gali padėti Dievas? Kodėl prasminga kurti gerį? Esu laisvas kaip ir mano Kūrėjas – kokiais būdais galiu tobulinti save ir pasaulį.

30.5. Žmogus ir pasaulis.

30.5.1. Žmogiškumas: pareiga ir teisė mylėti. Ar visiems privalome daryti gera ir kodėl? Mano indėlis rūpinantis bendra nuosavybe, aplinka ir žmonėmis. Sąžiningumas, gailėstingumas, teisingumas mano aplinkoje. Kodėl ir kaip Bažnyčia rūpinasi žmonėmis? Kuo ir kaip galiu prisidėti?

31. Mokymo(si) turinys. 7 klasė.

31.1. Šventojo Rašto pažinimas.

31.1.1. Biblijos raiška žmogaus gyvenime. Šventasis Raštas apie žmogaus paskirtį. Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą. Ką reiškia, kad esu asmuo ir turiu ypatingą paskirtį Dievo plane? Mūsų atsakomybė už kitą ir už mums dovanotą pasaulį. Kokios sąsajos tarp Biblijos ir pasaulio istorijos? Kokį palikimą esame gavę?

31.1.2. Šventosios Dvasios slėpiniai. Šventasis Raštas padeda pažinti Šventąją Dvasią. Kas yra Šventoji Dvasia? Kokių Jos simbolių esama Šventajame Rašte? Koks Jos vaidmuo žmogui, Bažnyčios bendruomenei, pasauliui, man? Kokios yra dvasinės dovanos, kaip jos reiškiasi? Šventosios Dvasios liudijimai šiuolaikinėje visuomenėje.

31.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

31.2.1. Tikėjimas mano gyvenime. Kodėl visi kuo nors tiki? Kuo šiandien tiki dauguma žmonių? Kuo tikiu aš? Kokie yra mūsų tikėjimo sunkumai? Ką mums duoda tikėjimas? Kokie kelrodžiai yra melagingi? Mano tikėjimo kelionė: galiu pasikliauti Dievo vedimu.

31.2.2. Pagarba sau ir kitam. Ką apie žmogų sako jo kūnas? Vyras ir moteris – Dievo dovana vienas kitam. Dievo meilės atspindys šeimos bendrystėje.

31.2.3. Tapti tuo, kuo esi pašauktas būti. Tikėjimas turėtų padėti man suvokti savo vertę ir gyvenimo prasmę. Ar taip yra ir kodėl? Kuo aš pasitikiu? Ko šiais laikais galima pasimokyti iš Švč. Mergelės Marijos? Kas stiprina ar žeidžia mano tikėjimą?

31.2.4. Tikėjimas padeda sutarti. Ar kiekviena grupė yra bendruomenė? Kokie santykiai būdingi tikrai bendruomenei? Kaip aš pats pritaikau evangelinę artimo sampratą bendraudamas? Kaip galiu save realizuoti bendruomenėje, draugystėje, neprarasdamas savasties?

31.3. Bažnyčia ir liturgija.

31.3.1. Bažnyčios liturginio gyvenimo prasmės. Kodėl reikia bendruomenės ir kaip ją suburti? Kokia bažnytinės bendruomenės paskirtis? Kuo turininga mūsų Bažnyčia? Kas yra Tradicija? Kodėl ji tokia svarbi ortodoksų tikėjime? Tradicija – vienas iš mūsų tikėjimo šaltinių. Kaip Bažnyčioje tradicija tęsiama ir kaip keičiasi įvairios tradicijos?

31.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

31.4.1. Žmogus tarp žmonių. Kokį matau save ir kokį mane mato kiti? Kokie mano socialiniai vaidmenys? Kokios mano svajonės, kokios jų įgyvendinimo galimybės. Kokia asmenybe norėčiau tapti ir kaip to siekiu?

31.5. Žmogus ir pasaulis.

31.5.1. Virtualus ir realus žmonių bendravimas. Kokie virtualūs bendravimo būdai man

reikalingi? Tokio bendravimo galimybės ir pavojai. Kada mūsų bendravimas tikrai autentiškas, o kada fiktyvus? Koks žiniasklaidos poveikis žmogui ir man pačiam? Kaip naujos technologijos gali padėti augti mūsų dvasiai?

32. Mokymo(si) turinys. 8 klasė.

32.1. Šventojo Rašto pažinimas.

32.1.1. Dievo ir žmogaus Sandora Biblijoje. Ką reiškia sandora? Kodėl Dievas sudarė Sandorą su žmogumi? Sudaręs sandorą, esu laisvas rinktis gėrį ar blogį ir atsakau už visas pasekmes. Kaip Senajame Testamente parodoma nuodėmės kilmė? Ko iš manęs tikisi Dievas ir žmogus? Dievo paveikslas ir panašumas manyje – kaip tai mane įpareigoja?

32.1.2. Jėzus kaip Mokytojas. Kaip sprendžiami nesusitarimai? Kaip Jėzus sprendė nesusitarimus, kaip ir su kuo bendravo? Koks mano požiūris į Jėzų, koks mano santykis su Juo?

32.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

32.2.1. Tikėjimo kelionės kryptys ir ženklai. Jei Dievas mus myli ir veda, kodėl egzistuoja blogis, kančia? Kančios neišvengiamumas. Krikščionybės požiūris: kančią galima įprasminti, o mirtis nėra pabaiga. Kaip galime paguosti nelaimėje, padėti kenčiantiems?

32.2.2. Širdies pokyčiai. Kuo skiriasi sąvokos įsimylėti ir mylėti? Kokia jausmų, proto, valios įtaka meilei? Kaip meilę apibūdina Šv. Paulius Himne meilei?

32.2.3. Žmogaus gyvenimo iššūkiai. Kas man augant išliko pastovu ir nekintama? Kokie yra dabartinio laikotarpio iššūkiai? Kas gali pakenkti fizinei ir dvasinei mūsų sveikatai? Kodėl turėčiau dėkoti Dievui ir artimiesiems už šį amžiaus tarpsnį?

32.2.4. Bendravimas ir santarvės raiška. Kodėl mums reikia kitų žmonių? Kokiais principais remiantis galima kurti stiprią bendruomenę ir kaip galima ją išlaikyti? Kaip bendraujant derinti atvirumą, atsargumą, ištikimybę, kritiškumą. Kaip suprasti evangelinę artimo meilę – ar asmens orumas dera su nuolankumu? Nuo ko priklauso kiekvieno žmogaus orumas ir vertė?

32.3. Bažnyčia ir liturgija.

32.3.1. Sakramentų prasmė krikščionio gyvenime. Ką reiškia būti krikščioniu? Ką reiškia būti ortodoksu? Kas yra sakramentai ir kokią vietą jie užima mano gyvenime? Sutvirtinimo sakramento paskirtis. Sekminių įvykio ir šios šventės prasmė, asmeninės mano Sekminės.

32.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

32.4.1. Šeima mažoji bažnyčia. Kodėl šeimoje kiekvienas žmogus gali jaustis vertingas? Kokie būna ir kokie turėtų būti santykiai šeimoje? Apie kokią šeimą svajoju? Ar įmanomas tobulo šeimos modelis? Bažnyčia apie šeimos vertingumą. Ką iš savo šeimos norėčiau perimti ir ką norėčiau keisti?

32.5. Žmogus ir pasaulis.

32.5.1. Bažnyčios vienumas ir joje išgyvenamas bendrumas. Kodėl reikalingi autoritetai? Kada rodoma pagarba, o kada paklūstama iš baimės? Kas būtų, jeigu Jėzus būtų mano Mokytojas? Tikėjimas padeda sutarti: autoritetai ir pasitikėjimas; eucharistinis Jėzus mane stiprina; sakramentinis susitaikymas. Dievas skatina įsipareigoti gėriui: asmeninė atsakomybė; pasitikėjimas savimi ir kitais; pasitikėjimas Dievu.

33. Mokymo(si) turinys. 9 ir I gimnazijos klasė.

33.1. Šventojo Rašto pažinimas.

33.1.1. Dievo balsas Šventajame Rašte. Kur ir kaip egzistuoja blogis? Kaip Šventasis Raštas atskleidžia blogio kilmę ir priežastis? Kaip blogį ir nuodėmę įveikia Dievas – Kūrėjas ir Atpirkėjas? Kaip Dievas mane gydo ir laisvina?

33.1.2. Bendrystė su Dievu ir savimi. Sąžinė, Šventasis Raštas ir Bažnyčios mokymas – puikūs orientyrai rinktis gėrį ir įveikti blogybes: kovoti su blogiu pradedu nuo savęs. Ką krikščioniui reiškia gyventi laisvai ir atsakingai?

33.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

33.2.1. Žmogaus ryšys su Dievu kaip Asmeniu. Kuo siejasi mano asmens vardas su Dievo kvietimu? Kaip atsiliepiu į pašaukimą gyventi, mylėti, daryti gera? Ką reiškia Šv. Pauliaus pasakymas, kad esame Dievo įsūniai ir paveldėtojai? Kaip tai įvyksta per Kristų?

33.2.2. Žmogaus pašaukimo ūgtis. Kas yra pašaukimas? Kaip žmogaus pašaukimą tarnystei atskleidžia Šv. Pauliaus laišškai? Kaip sąžinė veikia mano elgesį ir apsisprendimą? Sąžinė padeda ar trukdo laisvei ir gyvenimo pilnatvei? Kas gali sąžinę iškreipti? Kaip suderinti laisvę su atsakomybe tiesai? Kaip aš save ugdu? Kas dar mane ugdo, padeda skleisti?

33.2.3. Žmogaus pasirinkimo laisvė. Dievas mus kuria laisvus ir mūsų laisvės nevaržo. Kaip suprantu asmens laisvę? Laisvė „nuo ko“ ir laisvė „kam“. Kodėl laisvė neatsiejama nuo atsakomybės? Už ką esu atsakingas? Galimybės pasirinkti santykį su žmonėmis, Dievu, pasauliu, savimi. Kas padeda žmogui teisingai pasirinkti ir laisvėti? Kuo pasireiškia Dievo kvietimas, globa?

33.2.4. Taikos ir vienybės keliai. Kokie mano tautos, šalies, praeities ir ateities siekiai man svarbūs ir brangūs? Kodėl visos tautos puoselėja savo vertybes? Kaip Bažnyčia skleidžia mokymą apie taiką ir vienybę, kaip prie to prisidedu „aš“. Kodėl Kristus vadinamas Taikos kunigaikščiu.

33.3. Bažnyčia ir liturgija.

33.3.1. Pašaukti būti žemės druska ir pasaulio šviesa. Kokios yra mano svajonės apie ateitį, profesijos pasirinkimą? Kas yra karjera, o kas pašaukimas? Kam esame pašaukti visi ir kiekvienas? Bažnyčios mokymas apie pašaukimus pašvęstajam gyvenimui ir šeimai: koks mano pašaukimas?

33.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

33.4.1. Žmogaus misija ir tarnystė. Kas aš esu ir koks norėčiau tapti: kokie mano talentai, gebėjimai, idealai? Kokia galėtų būti mano misija pagal Dievo planą? Kaip siekiu tapti asmenybė ir ką man tai reiškia?

33.5. Žmogus ir pasaulis.

33.5.1. Žmogaus būtis: tarp laikinumo ir amžinumo. Kodėl laikas yra dovana? Ką reiškia prasmingai būti čia ir dabar? Kas yra mano laiko ėdikai? Kodėl dauguma žmonių nuolat skuba? Kokios yra skubėjimo pasekmės? Gyvenimo laikinumas ir amžinumas, chronos ir kairos. Laiko pašventinimas ir šventinis laikas.

34. Mokymo(si) turinys. 10 ir II gimnazijos klasė.

34.1. Šventojo Rašto pažinimas.

34.1.1. Biblijos ir mokslo sąsajos. Šventasis Raštas ir mokslas. Kodėl visais laikais svarbu ir tikslinga skaityti Šventąjį Raštą? Kokios sukūrimo istorijos sąsajos su ekologija? Kuriose srityse Kūrėjas kviečia mus bendradarbiauti? Mokslas ir tikėjimas apie pasaulio sukūrimą – kaip tai suderinti? Kaip suprasti teiginį, kad esame pasaulio valdytojai, bet ne valdovai?

34.1.2. Žmogus tarp dabarties ir ateities. Kodėl galima teigti, kad yra amžinasis gyvenimas? Koks yra amžinojo gyvenimo ryšys su dabartimi? Kas yra Dievo karalystė Šventajame Rašte, kaip ji pasireiškia čia ir dabar? Kas yra šventųjų bendravimas?

34.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

34.2.1. Maldos sakramentas. Kuo pasižymi jaunų žmonių malda? Kaip Šventasis Raštas moko ir padeda melstis? Kodėl ir kaip meldėsi Jėzus? Kaip galiu apibūdinti maldą ir ką pasakyčiau apie savo maldos gyvenimą? Kaip supranti pasakymą „jis turi maldos dovaną“?

34.2.2. Šventumas žmogaus gyvenime. Šventosios Dvasios dovanų paskirtis. Kaip suprasti šventumą ir kodėl verta jo siekti? Kodėl šventumas daug kam atrodo kaip laisvės ir pilnatvės suvaržymas? Mano asmenybės atsiskleidimo perspektyva šventume: būti savimi geriausia prasme.

34.2.3. Žmogaus gyvenimo prasmė. Kodėl visi norime būti laimingi? Kada patiriame laimę? Kaip laimė priklauso nuo santykio su kitais, Dievu, savimi, aplinka? Kas padeda įprasminti mano gyvenimą žemėje? Ką reiškia amžinoji laimė danguje? Ką apie laimę primena Jėzaus palaiminimai – Dangaus Karalystės „konstitucija“?

34.2.4. Žmogus ieško Dievo. Kodėl yra tiek daug religingumo variantų? Naujojo religingumo reiškiniai visuomenėje ir krikščionybė. Koks yra jaunimo požiūris į tradicinę Bažnyčią ir koks jų santykis su ja? Kaip mūsų Bažnyčia kviečia jaunimą? Kaip jaunimas gali paveikti Bažnyčią? Ką Bažnyčia gali duoti man, ką galiu jai duoti aš?

34.3. Bažnyčia ir liturgija.

34.3.1. Bažnyčios socialinis mokymas. Ką mums siūlo Bažnyčios socialinis mokymas skurdui mažinti, neįgaliųjų, vyresniojo amžiaus žmonių padėčiai gerinti? Kaip mūsų visuomenė sprendžia

socialines problemas? Kodėl ir kaip galiu padėti vargstantiems ir koku būdu tai gali mane patį praturtinti?

34.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

34.4.1. Žmogaus tikėjimo reikšmingumas. Kokie mano tikslai ir gyvenimo prioritetai? Kaip pasireiškia mano unikalumas? Esu svarbus, reikalingas Dievui ir žmonėms – kaip tai pasireiškia?

34.5. Žmogus ir pasaulis.

34.5.1. Tikėjimas ir globalusis pasaulis. Kas yra globalizacija? Kokios yra globalios kultūros ir visuomenės teigiamybės ir neigiamybės? Kurios vertybės yra pastovios, o kurios kinta? Kaip Bažnyčia siūlo atsiliepti į globalizacijos, vartotojiškumo problemas ir kaip padeda jas spręsti? Socialinis Bažnyčios mokymas ir jo pritaikymas.

35. Mokymo(si) turinys. III gimnazijos klasė.

35.1. Šventojo Rašto pažinimas.

35.1.1. Dievo ir žmogaus dialogas Biblijoje. Koks Dievo ir žmogaus dialogas Senajame Testamente?

35.1.2. Šventasis Raštas – gyvenimo kelionė. Kokie yra apreikštųjų religijų (judaizmo, islamo, krikščionybės) mokymo principai? Koks yra religijos ryšys su fundamentalizmu?

35.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

35.2.1. Laiko Viešpats: žmogaus gyvenimo slėpiniai. Ar pažįstu Jėzų? Koks yra Jėzaus poveikslas didžiosiose pasaulio religijose? Kaip galima suprasti Naujojo Testamento palyginimus?

35.2.2. Žmogaus tikėjimo patirtys. Kur paslėptas gyvenimo lobis? Kokie svarbiausieji žmogaus būties klausimai?

35.2.3. Paslėptas gyvenimo lobis. Ar gyvenimas rizika? Koks yra žmogaus gyvenimo tikslas? Kaip galima įveikti gyvenimo sunkumus?

35.2.4. Būti ar turėti? Koks yra dabarties santykis su amžinybe? Ką reiškia buvimas čia ir dabar? Kur link einu? Ar su mirtimi viskas baigiasi? Ką religijos byloja apie mirtį?

35.3. Bažnyčia ir liturgija.

35.3.1. Klausimai apie bažnytinę liturgiką. Kokie yra Bažnyčios liturgikos simboliai ir įvaizdžiai (kūnas, kraujas, tauta, sakramentas, kelionė, šauklys, tarnas)? Kaip Bažnyčia atliepia liturginius ženklus (kultūriniame, socialiniame, dvasiniame gyvenime)? Ką reiškia liturgija ir (ar) eucharistija? Kokia liturgijos paskirtis?

35.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

35.4.1. Dvasingumo paieškos čia ir dabar. Koks yra mano ryšys su religija, Dievu? Ar atrandu savyje dvasinę gelmę? Ar aktualus asmens orumas? Kaip priimu savo ribotumus ir juos įveikiu? Kodėl žmogui yra reikalinga siekti vidinės ir išorinės pusiausvyros?

35.5. Žmogus ir pasaulis.

35.5.1. Gyvenimas ir Bažnyčia. Kokie visuomenės ir religijų santykiai? Kokie yra daugiakultūriškumo ženklai visuomenėje? Koks mano požiūris į kitų tautybių ir religijų žmones? Koks Bažnyčios vaidmuo daugiakultūrijoje visuomenėje? Ar žmogaus veiklai daro įtaką asmens vertybės? Koks religijų požiūris į meną ir žmogaus veiklą? Kaip asmens vertybės sąlygoja žmogaus veiklą? Kokia yra kultūros ir religijos sąveika? Vertybių sankirta ar suderinamumas?

36. Mokymo(si) turinys. IV gimnazijos klasė.

36.1. Šventojo Rašto pažinimas.

36.1.1. Dekalogo šiuolaikiškumas. Kuo Dekalogas yra šiuolaikiškas? Koks pranašų vaidmuo praeityje ir šiandien?

36.1.2. Šventraščių reikšmė. Kokia šventraščių reikšmė apreikštose religijose? Kodėl Abraomo tikėjimas visada aktualus? Kodėl Dievas sudarė su žmogumi Sandorą?

36.2. Tikėjimo turinio pažinimas.

36.2.1. Dievo poveikslas. Kas yra žmogus? Kokie yra filosofijos ir religijų požiūriai į žmogų? Kodėl yra svarbu atrasti save kaip asmenį, sukurtą pagal Dievo paveikslą?

36.2.2. Gyvenimo prasmė. Kaip galima įprasminginti savo gyvenimą? Ar tikėjimas padeda įprasminginti gyvenimą?

36.2.3. Būties klausimai. Ką galėtų pasakyti filosofai ir religijų išmintis apie žmogaus gyvenimą? Kur paslėptas gyvenimo lobis? Kokie svarbiausieji žmogaus būties klausimai? Kaip galima įprasminti savo gyvenimą? Ar tikėjimas padeda įprasminti gyvenimą?

36.2.4. Amžinybė. Kas yra amžinybė krikščionybės požiūriu? Ką visi gerbia ir vertina? Kokios mano vertybės ir prioritetai? Ką renkuosi ir kodėl? Kokia yra dvasinių vertybių vieta asmens gyvenime?

36.3. Bažnyčia ir liturgija.

36.3.1. Jaunimas ir Bažnyčia. Kokia yra jaunimo vieta ir jo paskirtis Bažnyčios liturginiame gyvenime? Kaip galiu gyventi pagal Dievo Žodį? Kaip tapti Šventos liturgijos ambasadoriumi pasaulyje?

36.4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė.

36.4.1. Pasaulėjauta ir pasaulėžiūra. Kokia yra mano pasaulėjauta ir pasaulėžiūra? Ar esu egzistenciškai apsisprendęs? Kokių žmogumi norėčiau tapti? Kuo ortodoksiška (stačiatikiška) pasaulėžiūra gali praturtinti šiuolaikinę visuomenę? Kokia mano tikėjimo kelionė? Kokios tikėjimo augimo pakopos? Kodėl žmogui reikia maldos? Ką reiškia būti tradiciškai tikinčiuoju ir sąmoningu krikščioniu?

36.5. Žmogus ir pasaulis.

36.5.1. Aš ir pasaulis. Ekumenizmas. Kaip derinu pilietiškumą ir dvasingumą? Technologijų įtaka žmogui ar žmogaus įtaka technologijoms? Kokia yra technologijų įtaka dvasiniam žmogaus pasauliui? Ar svarbu siekti ekumenizmo ir užmegzti tarpreliginį dialogą? Kokia yra Rytų ir Vakarų Bažnyčių istorinė raida ir patirtis? Kodėl už taiką yra meldžiamasi visose religijose? Kuo aktualus ekumenizmas ir tarpreliginis dialogas?

VI SKYRIUS MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS

37. Dorinio ugdymo (etikos ir tikybos) dalykų mokymosi pasiekimai vertinami ir fiksuojami mokyklos nustatyta tvarka. Vertinant dorinio ugdymo mokymosi rezultatus, svarbu susitarti dėl aiškių vertinimo kriterijų, kurie turi būti žinomi ir mokiniams, ir jų tėvams. Kriterijai turėtų būti vienodi vertinant abiejų dalykų – tiek etikos, tiek tikybos – mokymosi rezultatus, atitinkantys programoje aprašytus pasiekimų lygius kiekvienam koncentrui.

38. Mokinių vertinimas turi būti suvokiamas kaip pagalba mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti. Vertinimas yra nuolatinis mokinio mokymosi patirties – pasiekimų, daromos pažangos – stebėjimo, kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas. Remiantis vertinimo rezultatais numatoma mokymosi perspektyva, individualizuojamas ugdymo procesas. Vertinama tik tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojama ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokinys. Būtina gerbti mokinio pasaulėžiūrą, nuomonių įvairovę, tai neturi būti sudedamoji vertinimo dalis.

39. Pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: 1 – slenkstinis, 2 – patenkinamas, 3 – pagrindinis, 4 – aukštesnysis. Jie skatins mokinius siekti aukštesnių pasiekimų, padės į(si)vertinti savo mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą, ypač baigus tam tikrą etapą, pamokų ciklą ir pan. Pamokoje ar kitoje kasdienėje ugdymojoje veikloje mokinių pasiekimai vertinami stebint, kaip atliktos užduotys ar kitos ugdomosios veiklos rezultatai atitinka nustatytus kriterijus.

40. Aprašant pasiekimų lygių požymius naudojamos šios mokinių gebėjimų augimą rodančios skalės ir sąvokos:

40.1. savarankiškumo:

40.1.1. padedamas – užduotis atlieka atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, kai procesą moderuoja ir jame dalyvauja mokytojas;

40.1.2. naudodamasis netiesiogine pagalba – atlieka užduotį, vadovaudamasis specialiai parengtais modeliais, pagal pateiktą pavyzdį ir pan.;

40.1.3. konsultuodamasis – įvardija pasitaikančias kliūtis ir jas įveikia, tikslingai klausdamas ar prašydamas konkretaus patarimo;

40.1.4. savarankiškai – užduotis atlieka iki galo, susidūręs su kliūtimis, randa būdų jas įveikti;

40.2. sudėtingumo:

40.2.1. mokinys temos analizę pradeda nuo išorinių dalykų stebėjimo, konkretaus objekto, jo požymių apibrėžimo, atlieka užduotis vadovaudamasis parengtais konstruktais;

40.2.2. mokinys temos analizėje naudoja savirefleksiją ir savimonės turinį išreiškia jį įkomponuodamas į temos kontekstą bei kasdienybės įvykius, kritiškai vertina, pagal pateiktą grafinį modelį;

40.2.3. mokinys temos analizėje savirefleksiją ir jos išraišką perkelia į įvairius kontekstus, kritiškai vertina, išauga abstrakcijos lygmuo;

40.3. konteksto:

40.3.1. mokinys analizuoja pakankamai siaurą teminį kontekstą;

40.3.2. mokinys plečia kontekstą į kitas sritis, įtraukia savęs refleksiją šiame kontekste, naudoja kitas pažinimo sritis;

40.3.3. mokinys išplečia kontekstą į kitas sritis (literatūra, kinas, istorija, psichologija, kasdienybės įvykiai ir pan.), išauga abstrakcijos lygmuo (aukštesnysis lygis);

40.3.4. siekiant atkreipti dėmesį į mokinių amžiaus ypatumus, pradinio ugdymo pakopoje problemų sprendimo pasiekimų lygių apibūdinimuose vietoje įvairaus konteksto sąvokos vartojama artimos aplinkos sąvoka; norima pabrėžti, kad tokiais atvejais kalbama tik apie tokias situacijas, su kuriomis mokinys susiduria šeimoje, klasėje ar mokykloje.

41. Pradinio ugdymo programoje dorinio ugdymo pamokose mokinių pasiekimai aprašomi trumpais komentaramis, aprašais. Pažymiai (balai) arba jų pakaitalai – ženklai, simboliai – nevartojami. Vertinimo būdai ir metodai turi atitikti vaiko raidos ypatumus, individualius intelekto, emocijų, valios, charakterio ir kt. ypatumus bei ugdymo tikslus ir mokymo(si) turinį.

42. Pagrindinio ugdymo programoje dorinio ugdymo pamokose rekomenduojama mokinių pasiekimus vertinti pasirenkamais pažangos fiksavimo būdais: pažymiais, „įskaityta“, „neįskaityta“, „padarė pažangą“, kaupiamuoju vertinimu, pažangos stebėjimo ir vertinimo aplanku ir pan. Pasiekimų lygiai siejami su mokinio pasiekimų įvertinimu pažymiais (jeigu šiuo būdu yra fiksuojama mokinio daroma pažanga): slenkstinis lygis (1) – 4, patenkinamas lygis (2) – 5–6, pagrindinis lygis (3) – 7–8, aukštesnysis lygis (4) – 9–10.

43. Vidurinio ugdymo programoje dorinio ugdymo pamokose rekomenduojama mokinių pasiekimus vertinti pasirenkamais pažangos fiksavimo būdais: pažymiais, „įskaityta“, „neįskaityta“, kaupiamuoju vertinimu, pažangos stebėjimo ir vertinimo aplanku ir pan. Pasiekimų lygiai siejami su mokinio pasiekimų įvertinimu pažymiais (jeigu šiuo būdu yra fiksuojama mokinio daroma pažanga): slenkstinis lygis (1) – 4, patenkinamas lygis (2) – 5–6, pagrindinis lygis (3) – 7–8, aukštesnysis lygis (4) – 9–10. III ar (ir) IV gimnazijos klasėse mokiniai gali pasirinkti rengti brandos darbą.

VII SKYRIUS

MOKINIŲ PASIEKIMŲ LYGIŲ POŽYMAI PAGAL PASIEKIMŲ SRITIS

44. Lentelėse kiekvienam klasių koncentru pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis. Pasiekimų lygių požymių lentelėse raidės ir skaičių junginyje (pavyzdžiui, A1.3) raide žymima pasiekimų sritis (A), pirmu skaičiumi (1) nurodomas pasiekimas, o antru skaičiumi (3) – pasiekimų lygis.

45. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Džiaugiasi gamtos grožiu, žmonėmis, suvokia juos kaip Dievo kūrinius (A1.1).	Jaučia poreikį rūpintis gamta, suvokia save kaip ypatingą Dievo kūrinį (A1.2).	Skiria Dievo kūrinius nuo žmogaus kūrinių, suvokia gyvybės augimą ir kaitą, Dievo globą kūriniui (A1.3).	Mąsto apie pasaulį kaip Dievo dovaną žmonėms. Pasakoja pasaulio sutvėrimo istoriją (A1.4).
Atpasakoja perskaitytą biblinį tekstą, geba Bibliją išskirti iš kitų knygų (A2.1).	Įvardija, kuo Biblija skiriasi nuo kitų knygų, žino jos Autorių. Perskaito nurodytą biblinį tekstą (A2.2).	Perskaito ir kūrybiškai pristato biblinį tekstą. Pasakoja kelias Šventojo Rašto istorijas (A2.3).	Supranta Biblijos išskirtinumą, moka klausytis ir išgirsti Dievo žodį (A2.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Žino Jėzaus tėvų vardus ir miestelio, kuriame gimė, pavadinimą. Gali papasakoti kelis Jėzaus gyvenimo įvykius (B1.1).	Papasakoja Jėzaus gimimo ir susitikimo su Jėzumi istorijas. Žino Kalėdų, Velykų šventinius simbolius (B1.2).	Paaishkina tikrąją Kalėdų šventės ir susitikimo su Jėzumi prasmę. Paaishkina velykinių simbolių reikšmę (B1.3).	Įvardija pagrindinius Jėzaus gimimo istorijos veikėjus ir žino jų vaidmenį. Papasakoja Jėzaus Prisikėlimo istoriją (B1.4).
Skiria Dievo ir žmogaus kūrinius (B2.1).	Paaishkina, kuo skiriasi kūrėjas nuo kūrinio (B2.2).	Apibūdina, kas yra Dievas Kūrėjas (B2.3).	Sukuria ir palygina savo kūrinį su Dievo kūriniais. Įvardija, kad Dievas – gyvybės davėjas (B2.4).
Įvardija penkis pojūčius, kuriais Dievas suteikė galimybę pažinti Jo sukurtą pasaulį (B3.1).	Iš savo patirties pateikia pavyzdžių, kad ne viską galime pažinti penkiais pojūčiais (B3.2).	Paaishkina, kaip tikėjimas ir protas leidžia giliau pažinti Dievo sukurtą pasaulį (ir angelus) ir patį Dievą (B3.3).	Paaishkina, kad žmogus yra ypatingas Dievo kūrinys, turintis kūną ir sielą (B3.4).
Įžvelgia, kad Dievas mus sukūrė skirtingus, su skirtingomis dovanomis (B4.1).	Aptaria, kaip skirtingi žmonės gali būti vieni kitiems reikalingi (B4.2).	Pagarbiai bendrauja su visais klasės draugais. Apibūdina savo ir kitų žmonių teigiamas savybes (B4.3).	Kuria pagarbaus bendravimo taisykles. Įvardija pagarbos kitam

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			žmogui pagrindą – visi esame mylimi Dievo vaikai (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Išvardija artimiausias bendruomenės. Nurodo, ką reiškia žodis „bendruomenė“ (C1.1).	Dalijasi idėjomis, kodėl ir kaip reikia bendradarbiauti su kitais draugais, šeimos nariais, kaimynais. Mokosi puoselėti draugystę su žmonėmis ir bendrauja su Dievu maldoje (C1.2).	Ižvelgia, kad ir Bažnyčia yra bendruomenė. Skiria sąvokas „Bažnyčia“ ir „bažnyčia“ (C1.3).	Siūlo idėjas, kaip pagerinti Bažnyčios bendruomenės gyvenimą, kad joje visi gerai jaustųsi (C1.4).
4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D)			
Paaishkina, kas yra draugas ir kaip galima susidraugauti su kitu. Rūpestingai ir draugiškai elgiasi klasėje ir už jos ribų (D1.1).	Paaishkina, kaip galima susidraugauti su Jėzumi (D1.2).	Papasakoja vieno šventojo gyvenimą ir paaishkina, kodėl jis vadinamas Dievo draugu (D1.3).	Kūrybiškai, naudodamas įvairias komunikavimo formas, pristato Mergelės Marijos ir pasirinkto šventojo gyvenimą (D1.4).
5. Žmogus ir pasaulis (E)			
Skiria gyva nuo negyvo. Pateikia pavyzdžių, kurie atspindi neatsakingą žmogaus elgesį gamtoje (E1.1).	Įvardija, kad gyvybė yra dovana. Paaishkina, kodėl reikia saugoti gamtą (E1.2).	Žino, kad gyvybė yra šventa ir neliečiama Dievo dovana. Atpažįsta ir paaishkina, kaip Dievas patikėjo žmogui rūpintis Jo sukurtu pasauliu (E1.3).	Priima sprendimus, kurie nekenkia jo ir kitų sveikatai. Savais žodžiais paaishkina, kaip jis pats gali prisidėti prie rūpinimosi Dievo sukurtu pasauliu (E1.4).

46. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Paaishkina, kaip buvo perduodami Šventojo Rašto tekstai (A1.1).	Atpažįsta ir išvardina Biblijos užrašymo būdus (A1.2).	Apibūdina Biblijos užrašymo būdus ir paaishkina panašumus ir skirtumus (A1.3).	Nusako pagrindinius Biblijos perdavimo etapus nuo sakytinės tradicijos iki rašytinio teksto (A1.4).
Žino, kad Šv. Raštas skaitomas pagal nuorodą, kurią sudaro knygos	Pagal nuorodas suranda ir perskaito pateiktas Evangelijos ištraukas (A2.2).	Paaishkina, kaip nurodytas Evangelijos pasakojimas siejasi su gyvenimu (A2.3).	Užrašo Evangelijos ištraukos nuorodą, sukuria keturių Evangelijų simbolius (A2.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
pavadinimas, skyrius ir eilutė(s) (A2.1).			
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Su mokytojo pagalba išvardija Jėzaus dieviškumo ir žmogiškumo savybes. Žino, kad Jėzus – ne tik žmogus, bet ir Dievas (B1.1).	Jėzų, kaip Dievo ir Marijos Sūnų, lygina su kitais žmonėmis, nurodo panašumus ir skirtumus (B1.2).	Išskiria Jėzaus žmogiškumo ir dieviškumo bruožus (B1.3).	Paaishkina žodžius: Viešpats, Kristus, (Iš)ganytojas. Pristato kelis Jėzaus padarytus stebuklus (B1.4).
Pasako, ką apie visatos sukūrimą sako mokslas ir tikėjimas (B2.1).	Tyrinėja mokslo ir tikėjimo teiginius apie visatos atsiradimą (B2.2).	Nurodo, koks yra visatos tikslas. Padaro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą (B2.3).	Pateikia argumentus, kodėl tikėjimas mokslui neprieštarauja (B2.4).
Išvardija, kuo jį žavi jo tikėjimas (B3.1).	Išvardija priežastis, kodėl žmonės tiki į Dievą ir kodėl netiki (B3.2).	Palygina, kuo skiriasi tikėjimas ir pažinimas (žinojimas) (B3.3).	Sudaro sąrašą, ką papasakotų netikinčiam draugui apie savo tikėjimą (B3.4).
Išvardija būdus, kaip Dievas mumis rūpinasi per artimuosius (B4.1).	Apibūdina Jėzaus santykį su kenčiančiu (B4.2).	Paaishkina sąvoką „Dievo Apvaizda“, pateikia pavyzdžių, kaip jie gali rūpintis kitais kasdienybėje (B4.3).	Atpažįsta Dievo Apvaizdą bibliniame tekste ir susieja su gyvenimu (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Nurodo liturgijos (Eucharistijos) ir kitų švenčių skirtumus. Atpažįsta, kokios yra liturginių drabužių spalvos (C1.1).	Paaishkina, kad liturgija (Eucharistija) yra centrinė ir svarbiausia tikėjimo šventimo praktika (C1.2).	Išvardija būdus, kaip gali aktyviau dalyvauti liturgijoje (Eucharistijoje). Paaishkina svarbiausius liturgijos momentus (C1.3).	Analizuoja, ką reiškia „tikėjimą išpažinti“. Išvardija liturginių drabužių spalvas ir apibūdina jų reikšmę (C1.4).
4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D)			
Pastebi skirtingų religijų maldos namų skirtumus. Pagal išorinį ženklą atskiria krikščioniškus maldos namus nuo nekrikščioniškų (D1.1).	Atpažįsta religijų skiriamuosius ženklus. Lygina trumpus šių religijų maldų pavyzdžius (D1.2).	Paaishkina, kuo krikščionys ortodoksai skiriasi nuo kitų religijų išpažinėjų (D1.3).	Paaishkina pagarbos kitų religijų išpažinėjams svarbą (D1.4).
5. Žmogus ir pasaulis (E)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Pateikia pagarbaus elgesio su savimi ir jį supančia aplinka pavyzdžius. Žino Aukso taisyklę ir Didįjį Dievo įsakymą (E1.1).	Išvardija priežastis, kodėl svarbu pagarbiai elgtis gamtoje ir su gyvūnais. Paaiškina sąvoką „artimas“ ir pateikia pavyzdžių (E1.2).	Nurodo netinkamo elgesio gamtoje ir su gyvūnais pasekmes žmogui. Apibūdina, kaip elgtis saugant gamtą, augalus ir gyvūnus (E1.3).	Paaiškina sąvoką „saikingumas“ ir pateikia saikingo gyvenimo pavyzdžių. Analizuoja pateiktas problemines situacijas ir paaiškina, kaip jose taikytų Aukso taisyklę ir Didįjį Dievo įsakymą (E1.4).

47. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Paaiškina sąvokas „kanonas“, „sandara“, „Geroji Žinia“ žmogui. Nurodo, kad Bibliją sudaro daug knygų (A1.1).	Klasifikuoja Senojo Testamento ir Evangelijos tekstus (A1.2).	Atpažįsta Biblijos teksto žanrą, pasakotoją, apibūdina kontekstą (A1.3).	Pristato skirtingus Biblijos žanrus ir juos iliustruoja pavyzdžiais, paaiškina kontekstą (A1.4).
Nurodo, kad Biblija yra svarbus kultūrinis paveldas (A2.1).	Biblijos tekstuose atpažįsta pamokančias istorijas (A2.2).	Paaiškina, kuo Biblija, kaip kultūrinis paveldas, yra svarbi. Biblijoje randa pamokančių pavyzdžių ir juos paaiškina (A2.3).	Biblijos pamokymus sieja su gyvenimu ir asmenine patirtimi, juos interpretuoja kaip literatūros ir kaip tikėjimo tekstus (A2.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Atkuria Jėzaus gyvenimo istoriją (B1.1).	Su pagalba paaiškina Jėzaus gyvenimo misiją (B1.2).	Remdamasis istoriniais šaltiniais ir Evangelija Jėzų pristato kaip istorinį Asmenį. Paaiškina sąvokas: Išganymas, Atpirkimas (B1.3).	Naudodamas įvairias raiškos priemones atskleidžia Jėzaus identitetą ir misiją per amžininkų ir paties Jėzaus nurodytus titulus bei simbolius (B1.4).
Pasako, ką apie pasaulio sukūrimą sako mokslas ir tikėjimas (B2.1).	Tyrinėja mokslo ir tikėjimo teiginius apie pasaulio atsiradimą (B2.2).	Nurodo, koks yra kūrybos proceso tikslas. Padaro išvadą, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą (B2.3).	Pateikia argumentus, kodėl tikėjimas mokslui neprieštarauja (B2.4).
Įvardija bendrystės pagrindą (B3.1).	Nurodo tikėjimą, kaip santykį tarp asmens ir Asmens, pripažįsta jo svarbą (B3.2).	Nurodo draugystės su Dievu būdus (B3.3).	Pateikia Šventojo Rašto pavyzdžius, kuriuose pats Dievas ieško santykio su žmogumi (B3.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Įvardija didžiąsias pasaulio religijas, žino jų simbolius (B4.1).	Apibūdina didžiąsias pasaulio religijas, supranta sąvokas „politeizmas“, „monoteizmas“ (B4.2).	Klasifikuoja monoteistines ir politeistines religijas ir paaiškina jų skirtumus ir panašumus (B4.3).	Lygina didžiųjų religijų pagrindinius tikėjimo principus su krikščionių tikėjimu (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Padedamas atpažįsta liturginius laikotarpius ir šventes. Atpažįsta sakramentų šventimo simbolius ir ženklus (C1.1).	Apibūdina liturginių metų ciklišumą. Paaiškina, kaip švenčiami sakramentai (C1.2).	Apibūdina svarbiausius liturginius laikotarpius ir šventes (C1.3).	Palygina ir kūrybiškai pristato liturginių laikotarpių skirtumus ir panašumus (C1.4).
4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D)			
Išvardija 10 Dievo įsakymų (D1.1).	Pateikia pavyzdžius, kaip sąžinė sąlygoja žmogaus apsisprendimus (D1.2).	Remdamasis Dekalogu svarsto asmeninius veiksmus (D1.3).	Pasirinktais būdais parodo, kuo yra aktualus Dekalogas ir Kalno pamokslas (D1.4).
5. Žmogus ir pasaulis (E)			
Įvardija žalingus įpročius ir galimas pasekmes. Nurodo, kas yra fizinė ir dvasinė sveikata, atpažįsta gailestingumo veiksmus ir nuostatas (E1.1).	Supranta veiksmo ir pasekmės ryšį ir iliustruoja pavyzdžiais. Nurodo pavyzdžius, kaip jis gali saugoti savo ir kitų sveikatą. Suranda gailestingumo pavyzdžius Biblijos tekstuose (E1.2).	Įvardija tikrosios laimės šaltinius, fizinės ir dvasinės sveikatos reikšmę, dalyvaujant Dievo plane. Analizuoja gailestingumo pavyzdžius šventųjų gyvenimuose ir asmeninėje patirtyje (E1.3).	Sukuria rekomendacijas tikrai laimei pasiekti ir gyvybei saugoti. Dalyvauja socialinėje-pilietinėje veikloje (E1.4).

48. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Paaiškina, kad Biblija turi literatūrinę ir dvasinę prasmę. Žino, kad yra Senasis ir Naujasis Testamentai (A1.1).	Žino, kokiomis aplinkybėmis buvo užrašyta Biblija. Paaiškina, kuo reikšmingas Senasis ir Naujasis Testamentai (A1.2).	Pasirinktuose Biblijos tekstuose atpažįsta esančią istorinę konteksto kalbą (A1.3).	Biblijos tekstuose žodines ir dvasines prasmes interpretuoja istoriniame kontekste. Paaiškina, kaip Bibliją tyrinėja empiriniai mokslai ir teologija (A1.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Su pagalba Biblijos chronologinėje juostoje atpažįsta Išganymo įvykius (A2.1).	Chronologinėje Biblijos juostoje suranda ir apibūdina svarbiausius Išganymo įvykius (A2.2).	Biblinius pasakojimus gretina su Biblijos chronologine juosta. Bibliniuose tekstuose atpažįsta simbolinę kalbą (A2.3).	Kūrybiškai interpretuoja ir pristato pasirinktą Biblijos istorijos laikotarpį, jį iliustruoja to laikotarpio bibliniais teksta ir simboliais (A2.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Paaishkina sąvokas „prisikelti“, „prikelti“, „Amžinasis gyvenimas“, „Išganytojo gimimas“ (B1.1).	Ieško atsakymų į pagrindinius Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus (B1.2).	Atsakymus į Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus sieja su asmeniniu gyvenimu (B1.3).	Kūrybiškai pristato Amžinojo gyvenimo palyginimus (B1.4).
Apibūdina Jėzaus esminius bruožus, Šventosios Dvasios simbolius (B2.1).	Atpažįsta Šventosios Dvasios dovanas ir vaisius (B2.2).	Komentuoja, kaip Šventosios Dvasios dovanos ir vaisiai keičia žmogaus gyvenimą, pateikia pavyzdžių (B2.3).	Paaishkina Šv. Dvasios dovanų reikšmę Bažnyčioje (B2.4).
Atpažįsta Dievo veikimą asmeniniame gyvenime (B3.1).	Nurodo Dievo veikimą istoriniuose įvykiuose (B3.2).	Pateikia šventųjų ir tikėjimo herojų pavyzdžius (B3.3).	Gretina biblinius ir istorinius įvykius, interpretuoja Dievo išganantį veikimą asmens ir tautos gyvenime (B3.4).
Skiria, ką reiškia žodžiai krikščionis ir ortodoksas. Žino, kas yra Ortodoksų bažnyčia Lietuvoje (B4.1).	Išvardina krikščioniškas bažnyčias, atpažįsta jų pavadinimus (B4.2).	Paaishkina žodį konfesija. Apibūdina kelias krikščioniškas bažnyčias, jų istorinį atsiradimą (B4.3).	Analizuoja krikščioniškų bažnyčių panašumus ir skirtumus. Apibūdina ir paaishkina Ortodoksų bažnyčios žymes (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Su mokytojo pagalba paaishkina, kad Bažnyčia švenčia tikėjimą liturgijoje: jį išpažįsta ir skelbia. Nurodo sakramentų kilmę ir prasmę Bažnyčioje (C1.1).	Atpažįsta tikėjimo šventimo ir išpažinimo pavyzdžius. Apibūdina sakramentų šaltinį, savitumą, per juos gaunamas malones (C1.2).	Paaishkina tikėjimo šventimą, atpažįsta liturgijos gestus ir pamaldumo raišką. Komentuoja, kokiomis sąlygomis ir kas gali priimti sakramentus, kokios per juos gaunamos malonės (C1.3).	Liturgijos pamaldumo simbolius sieja su bibliniais motyvais. Analizuoja sakramentų kilmę ir nurodo teikėją (C1.4).
4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D)			

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Žino, koks yra krikščionio gyvenimo tikslas (D1.1).	Atpažįsta dvasinio tobulėjimo būdus (D1.2).	Paaishkina sakramentinio gyvenimo ir gailastingumo darbų reikšmingumą (D1.3).	Sieja krikščionio gyvenimą su pasaulimu dvasiškai tobulėti. Esant reikalui taiko dvasinio augimo būdus (D1.4).
5. Žmogus ir pasaulis (E)			
Nusako Bažnyčios vykdomą socialinę veiklą. Paaishkina, ką reiškia žodis „savanoris“. Atpažįsta ekologines problemas (E1.1).	Įvardija socialinio Bažnyčios mokymo principus. Nurodo savanorystės svarbą. Ekologines problemas sieja su žmogaus veikla (E1.2).	Paaishkina socialinio Bažnyčios mokymo principus. Apibūdina savanorystės bruožus. Nusako ir analizuoja tikėjimo ryšį su ekologiniu atsivertimu (E1.3).	Suplanuoja savanoriškas veiklas remdamasis socialinio Bažnyčios mokymo principais (E1.4).

49. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Paaishkina skirtumus ir panašumus tarp Senojo ir Naujojo Testamentų (A1.1).	Savais žodžiais apibūdina Šventojo Rašto vaidmenį Bažnyčioje (A1.2).	Įvardija ir paaishkina pagrindinius Šventojo Rašto vaidmenis Bažnyčioje ir moksle (A1.3).	Apibendrina ir aprašo Šventojo Rašto naudojimo situacijas. Literatūroje ir mene atpažįsta ir paaishkina biblines temas, teologinę reikšmę, simbolius, vardus, reiškinius (A1.4).
Savais žodžiais paaishkina, kaip pritaikyti Biblijos tekstus savo gyvenime (A2.1).	Analizuoja biblinių tekstų įtaką asmeniniams sprendimams ir veiksams (A2.2).	Lygina ir vertina palyginimų biblinės kultūros kontekstą ir prasmę šiandienos fone (A2.3).	Kūrybiškai interpretuoja literatūrinius tekstus remdamiesi bibliniais tekstaais (A2.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Įvardija Įsikūnijimo ir Išganyimo slėpinio esmę (B1.1).	Suranda Biblijoje tekstus, liudijančius Jėzaus misiją (B1.2).	Formuluoja klausimus ir ieško atsakymų apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą (B1.3).	Geba kritiškai vertinti informaciją apie Jėzaus asmenį ir misiją (B1.4).
Geba atpažinti klaidingus Dievo įvaizdžius (B2.1).	Nurodo klaidingų Dievo įvaizdžių atsiradimo priežastis ir pasekmes (B2.2).	Apibūdina dieviškųjų Asmenų darbus ir misijas. Apibūdina	Paaishkina ir pagrindžia Švenčiausios Trejybės asmenų vaidmenis, raišką žmogaus gyvenime (B2.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
		teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija (B2.3).	
Remdamasis Tikėjimo išpažinimu išvardija pagrindines tikėjimo tiesas. Paaiškina mokslo ir tikėjimo santykį per jų keliamus klausimus (B3.1).	Analizuoja ir komentuoja krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje (B3.2).	Renka, sieja ir kritiškai vertina informaciją apie mokslo ir tikėjimo dialogą (B3.3).	Apibendrina ir aprašo tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime. Tikslingai pasirenka ir kūrybiškai naudoja kompleksines raiškos priemones ir formas pateikdamas tikėjimo pavyzdžius (B3.4).
Apibrėžia tarpreliginio dialogo sąvoką (B4.1).	Remdamasis šaltiniais įvardija tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatą (B4.2).	Paaiškina tarpreliginio dialogo raidos etapus ir pateikia bendruomenių kultūrinio dialogo pavyzdžių (B4.3).	Analizuoja ir pristato įvairiomis raiškos priemonėmis Ortodoksų bažnyčios kultūrinio dialogo pavyzdžius (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Paaiškina, kas yra liturgija, ir žino pagrindinius liturginius veiksmus. Paaiškina, kas yra sakramentai, ir juos įvardija (C1.1).	Analizuoja, kokią įtaką jo veikimas ir (ar) neveikimas turi Bažnyčios gyvenimui. Paaiškina, kaip sakramentinis gyvenimas daro įtaką asmeniniams sprendimams ir veiksmams (C1.2).	Paaiškina krikščionio galimybes aktyviai įsitraukti į liturgiją ir ją praturtinti savo gabumais. Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius ir gaunamas malones (C1.3).	Apibūdina asmens atsakomybę už krikščioniškos bendruomenės stiprinimą. Atlieka tiriamąjį darbą apie vietos bendruomenę. Kuria žmogaus gyvenimo aprašymą, siedamas konkrečių sakramentų šventimą su žmogaus gyvenimo etapais (C1.4).
4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D)			
Nusako, koks yra krikščionio pašaukimas ir misija, kuo skiriasi karjera ir pašaukimas (D1.1).	Susieja pašaukimą ir Kūrėjo duotą laisvę pasirinkti. Nurodo skirtumus ir panašumus tarp pašvęstojo gyvenimo, kunigystės, santuokos (D1.2).	Analizuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę ir neigiamą poveikį maldos gyvenimui. Analizuoja ir įsivertina Dievo dovanotus talentus planuodamas savo profesinę karjerą (D1.3).	Pagal savo turimus talentus, kartu su grupe suplanuoja projektą, kuriame pasitikrina savo gebėjimus ir įsivertina savo dalyvavimą jame (D1.4).
5. Žmogus ir pasaulis (E)			
Atpažįsta bioetines problemas nurodytuose šaltiniuose. Analizuoja	Įvardija bioetikos pagrindinius principus. Išskiria gyvybės ir mirties	Paaiškina veiksmo moralumo kriterijus, mažesnio blogio ir	Analizuoja bioetinius klausimus remdamasis krikščioniškuoju

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
situacijas, kaip galima atjausti, padėti šalia esantiems. Paaiškina pagrindinius Bažnyčios socialinio mokymo principus (E1.1).	kultūrų požymius. Nurodo Bažnyčios socialinio mokymo gaires žmogaus gyvenimo klausimais (E1.2).	dvigubos pasekmės principus. Nusako ir pavyzdžiais paaiškina Bažnyčios socialinio mokymo esmę ir principus, susieja juos su Jėzaus mokymu ir pavyzdžiu (E1.3).	mokymu. Analizuoja, interpretuoja ir vertina savo vaidmenį renkantis gyvybės kultūrą. Taikydamas Bažnyčios socialinio mokymo principus sukuria socialinę reklamą (E1.4).

50. Pasiekimų lygių požymiai. III –IV gimnazijos klasės:

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Šventojo Rašto pažinimas (A)			
Analizuoja svarbiausius krikščionių šventraščių tekstus ir aptaria jų aktualumą ir vaidmenį asmens gyvenime (A1.1).	Paaiškina Abraomo tikėjimo išbandymus ir lygina juos su šių dienų žmogaus tikėjimo iššūkiais. Analizuoja Dievo sandorą su žmogumi (A1.2).	Nusako Dekalogo šiuolaikiškumą. Svarsto pranašų paskirtį ir Dievo veikimą šiandien (A1.3).	Apibūdina asmens vientisumo paveikslą Biblijoje. Svarsto, kas yra žmogaus orumas ir kaip jis gali būti atstatomas. Aptaria būdus, kuriais remiantis auginama mūsų dvasia (A1.4).
Analizuoja Naujojo Testamento palyginimų šiuolaikiškumą. Lygina Jėzaus asmens sampratą kitose religijose (A2.1).	Apibūdina apreikštąsias religijas bei nurodo jų panašumus ir skirtumus. Apmąsto savo požiūrį į Jėzų ir nuolatinį Dievo veikimą istorijoje (A2.2).	Analizuoja Senojo Testamento pasakojimus apie moralines žmonių problemas ir išryškina sankirtų aktualumą. Šventojo Rašto ir Bažnyčios mokymą apie pašaukimus, talentus bei dovanas pritaiko savo asmeniui (A2.3).	Interpretuoja Šv. Pauliaus mokymą apie dvasines dovanas, Jėzaus palyginimą apie talentus, apie nevaisingą figmedį, Senojo ir Naujojo Testamento pašaukimų istorijas (A2.4).
2. Tikėjimo turinio pažinimas (B)			
Priima Dievą kaip Asmenį. Siekia atrasti asmeninį santykį su Jėzumi (B1.1).	Apibūdina Jėzų kaip istorinį asmenį, kuris yra Dievo Sūnus ir Švč. Trejybės antrasis Asmuo (B1.2).	Aptaria Atpirkimo istoriją ir Išganymo reikšmę mūsų laikams (B1.3).	Atpažįsta save kaip asmenį, bendraujantį su Dievu. Geba įvardyti ir apibūdinti Jėzų kaip Mesiją (B1.4).
Nusako tikėjimo reikalingumą žmogui. Apmąsto savo religines	Analizuoja religinius stereotipus ir neigiamą jų įtaką. Paaiškina apreikštųjų religijų doktrinas (B2.2).	Supranta ir gerbia Bažnyčios skelbiamą tikėjimą. Laiko Jėzų asmeniniu pavyzdžiu (B2.3).	Pagrindžia savo religinį apsisprendimą. Suvokia Dievo ir žmogaus dialogo galimybes (B2.4).

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
patirtis. Reflektuoja Dekalogo universalumą (B2.1).			
Svarsto žmogaus dvasingumo paieškas istorijoje (B3.1).	Teikia pirmenybę dvasinėms vertybėms, renkasi nuoseklią ir pagrįstą pasaulėžiūrą (B3.2).	Kelia sau įprasminimo klausimus ieškodamas autentiško santykio su Dievu (B3.3).	Aptaria žmogaus sampratą filosofijoje ir religijoje. Nusako religijos įtaką valstybių ir visuomenių santvarkai. Apsisprendamas gyvenime siekia remtis krikščioniškuoju mokymu (B3.4).
Ižvelgia ryšį tarp Jėzaus mokymo ir mūsų gyvenimo (B4.1).	Analizuoja keletą evangelinių palyginimų, nurodydamas jų prasmę ir reikšmę savo gyvenimui (B4.2).	Analizuoja krikščionybės santykį su nihilizmu, ateizmu, naujuoju religingumu. Aptaria Europos krikščioniškąsias šaknis ir paveldą (B4.3).	Ižvelgia savo kaip krikščionio vaidmenį pilietiniame gyvenime. Liudija, kaip galima atsispirti šių dienų vartotojiškai nuostatai (B4.4).
3. Bažnyčia ir liturgija (C)			
Nusako, kas yra Atpirkimas, Eucharistija, Išganymas (C1.1).	Svarsto Atpirkimo priartinimą prie dabarties sakramentuose (C1.2).	Nusako Bažnyčios maldos ypatybes, paaiškina Šventųjų bendravimą (C1.3).	Atranda galimybes susitikti su Jėzumi sakramentuose (C1.4).
4. Asmens tobulėjimas ir visuomenė (D)			
Ižvelgia į Jėzaus mokymą ir elgesį kaip į iššūkį ir anų, ir šių laikų visuomenei. Suvokia žmogaus gyvenimo trapumą, laikinumą. Geba atpažinti Jėzų kituose žmonėse, ypač vargšuose, suteikdamas jiems pagalbą (D1.1).	Supranta ir gerbia Bažnyčios skelbiamą tikėjimą. Aptaria asmenybės vaidmenį Bažnyčios bendruomenėje ir visuomenėje (D1.2).	Geba suprasti nenykstančių vertybių reikšmę. Aptaria Ortodoksų bažnyčios santykį su kitais krikščionimis (D1.3).	Vertina Bažnyčios vaidmenį išsaugant ir perduodant amžinąsias vertybes. Ižvelgia, kaip bendruomenė padeda augti tikėjime (D1.4).
5. Žmogus ir pasaulis (E)			
Kelia klausimus apie krikščionio misiją ir Bažnyčios ateitį. Svarsto realiąsias, idealiąsias, potencialiąsias savo asmens galias.	Apibrėžia tarpreliginio dialogo svarbą šių dienų pasaulyje. Analizuoja skirtingų išorinių ir	Nagrinėja šiuolaikinės visuomenės ir Bažnyčios santykius. Analizuoja jaunimo požiūrį į Bažnyčią; kas daro įtaką pasaulejautai ir	Apsisprendžia rinktis krikščioniškąją poziciją viešajame gyvenime ir kitur. Apmąsto savo tikėjimo kelionę. Įvertina dvasinių

Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Apmąsto asmens dvasinių galių ir dieviškosios malonės veikimo būdus. Pristato ir pagrindžia savo gyvenimo patirtį, gyvenimo siekius, vertybes. Analizuoja, kaip galima įveikti skirtingus požiūrius, klaidas, sunkumus, nesėkmes neprarandant savasties (E1.1).	vidinių poreikių, siekių suderinamumą (E1.2).	pasaulėvaizdžiui ir kaip jie keičiasi. Apmąsto, kas žmoguje pastovu, o kas kinta apsisprendžiant būti kilniu žmogumi (E1.3).	pratybų svarbą ir numato, kaip galima augti dvasioje. Pristato tikėjimo raidos bruožus. Aptaria sąmoningo krikščionio bruožus (E1.4).